

РЕШЕНИЕ

№ 1160

гр. София, 19.08.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 8-МИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на двадесет и девети март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Красимир Машев

Членове: Златина Рубиева
Петя Алексиева

при участието на секретаря Таня Ж. Петрова Вълчева
като разгледа докладваното от Златина Рубиева Въззивно гражданско дело № 20211000503390 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258 – чл. 273 от ГПК.

С решение № 901008 от 23.08.2021г., постановено по гр. д. № 273/2017 г. ОС-Благоевград, I ГО е осъдил ЗД „Евроинс“ АД да заплати на Р. К. К. сумата от 20 000 лв., съставляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, получени като пряка и непосредствена последица от настъпилото ПТП на 29.11.2014 г., на общински път с. Първомай – с. Беласица – с. Коларово; причинено виновно от водача на лек автомобил марка „Ягуар“ с рег. № *** – И. Г. Т., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 29.11.2014 г. до 29.11.2016г., както и от предявяването на исковата молба до окончателното изплащане на дължимото, като е отхвърлил предявения иск за неимуществени вреди над уважения размер /20 000 лв./ до размера, претендиран с исковата молба по делото 40 000 лв., като неоснователен. С решението ОС-Благоевград, I ГО е отхвърлил предявения иск по чл. 86 от ЗЗД за мораторна лихва върху присъдената сума за обезщетение за неимуществени вреди за периода от 29.11.2016 г. до 29.11.2019 г. като неоснователен, поради погасяването му по давност на основание чл. 111 б. „в“ от ЗЗД. С решението ОС-Благоевград, I ГО е осъдил, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК, ЗД „Евроинс“ АД да заплати на Р. К. К. сумата от 1948 лв., включваща разноските пред първата съдебна инстанция за държавна такса, за депозити за вещи лица и за адвокатски хонорар, съразмерно уважената част от предявения иск и съобразно списъка за разноски по чл. 80 от ГПК. С решението ОС-Благоевград, I ГО е осъдил, на

основание чл. 78, ал. 3 от ГПК, Р. К. К. да заплати на ЗД „Евроинс“ АД сумата в размер на 508 лв., съразмерно на отхвърлената част от предявения иск, съставляваща разноси пред първата съдебна инстанция за депозит за СМЕ и СТЕ и за юрисконсултско възнаграждение.

Срещу решението в частта, в която е отхвърлен искът за обезщетение за неимуществени вреди за разликата над сумата от 20 000 лв. до пълния предявен размер от 40 000 лв., както и в частта, в която е отхвърлена претенцията за присъждане на законната лихва върху присъденото обезщетение за неимуществени вреди за периода от 29.11.2016 г. до 29.11.2019 г. е подадена въззивна жалба от ищеца в първоинстанционното производство, чрез процесуалния си представител. Жалбоподателят релевира оплаквания за неправилност на решението в обжалваната част, поради нарушения на материалния закон, процесуалните правила и необоснованост. Счита, че определеният от съда по справедливост размер на обезщетението за неимуществени вреди е занижен и не е съобразен с принципите на справедливостта, заложи в чл. 52 от ЗЗД. Твърди, че съдът не е отчел в достатъчна степен болките и страданията, които е преживял, възрастта му към момента на настъпване на процесното ПТП, продължителността на възстановителния период, вида на получените телесни увреждания и особено техния характер. Изразява становище, че в решението не са обсъдени в цялост всички доказателства по делото, поотделно и в съвкупност, също и че не са взети предвид в достатъчна степен показанията на разпитаната свидетелка. Възразява, че съдът не е отчел икономическата и обществена конюнктура не само към момента на настъпване на инцидента, но и към настоящия момент. Допълва, че размерът на присъденото по справедливост обезщетение за неимуществени вреди противоречи на трайната съдебна практика в подобни случаи. Релевира довод, че дори да се приеме за основателно възражението на ответника за изтекла погасителна давност на претенцията за законна лихва, то същата следва да бъде присъдена от 27.11.2016 г., вместо определената от съда начална дата. Моли съда да отмени първоинстанционното решение в обжалваните части, вместо което да уважи иска за обезщетение за неимуществени вреди до пълния предявен размер от 40 000 лв., ведно със законната лихва, считано от 27.11.2016 г. до окончателното заплащане. Претендира присъждане на деловодни разноси и за двете съдебни инстанции, включително адвокатско възнаграждение.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК насрещната страна ЗД „Евроинс“ АД е подала отговор, с който заявява, че жалбата е неоснователна и следва да бъде оставена без уважение, а решението в обжалваната част да бъде потвърдено.

В открито съдебно заседание пред настоящата инстанция ищцовата страна, чрез пълномощника си, поддържа подадената от нея въззивна жалба, като моли съда да я уважи и да отмени първоинстанционното решение в обжалваните части. Ответникът по делото, чрез процесуалния си представител, е подал писмена молба, в която моли съда да потвърди първоинстанционното решение. Претендира присъждане на юрисконсултско

възнаграждение.

Въззивната жалба, с която въззивният съд е сезиран, е подадена в законоустановения срок, от процесуално легитимирана страна, поради което се явява допустима.

Съдът, като съобрази доводите на страните и събраните доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал.2 ГПК, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Въззивният съд приема, че предявените иски са с правно основание чл. 226, ал.1 КЗ (отм.), вр. с чл. 45 ЗЗД и чл. 86 ЗЗД и с предмет – присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 40 000 лв. вследствие на пътно-транспортно произшествие, настъпило на 29.11.2014г., ведно със законната лихва върху сумата, считано от 29.11.2014 г. до окончателното ѝ изплащане.

При предявен иск с посоченото правно основание, ищецът следва да установи, че е извършено противоправно деяние от водач на застрахован с договор за застраховка „Гражданска отговорност“ при ответника автомобил, че това деяние му е причинило вреди и те са в причинна връзка с противоправното деяние.

С обжалваното решение ОС-Благоевград е уважил частично предявения иск за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди, като е определил за справедливо в случая обезщетение за причинените неимуществени вреди на ищеца в размер на 20 000 лв. Възражението на ответника за съпричиняване от страна на пострадалия е намерено за неоснователно. Присъдил е законна лихва, считано от 29.11.2014г. до 29.11.2016г., както и от предявяването на исковата молба до окончателното изплащане. Отхвърлил е претенцията за законна лихва за периода от 29.11.2016 г. до 29.11.2019 г. като неоснователен, поради погасяването му по давност на основание чл. 111 б. „в“ от ЗЗД.

Съгласно чл. 269 ГПК, въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от релевираните въззивни основания в жалбата.

Първоинстанционното решение е валидно и допустимо в обжалваните части.

Тъй като първоинстанционното решение като необжалвано е влязло в сила в частта, в която предявеният от ищеца иск за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди е уважен до размера на сумата от 20 000 лв., ведно със законната лихва върху сумата за периода от 29.11.2014 г. – 29.11.2016 г., както и от предявяването на исковата молба до окончателното изплащане на обезщетението, то основанийето на предявения иск е установено със сила на присъдено нещо. С оглед на това въззивният съд не дължи произнасяне по наличието на предпоставките, за да бъде ангажирана отговорността на ответното застрахователно дружество.

Във връзка с доводите в жалбата на ищеца относно допуснато от първостепенния съд нарушение на разпоредбата на чл. 52 ЗЗД, въззивният състав намира от фактическа и правна страна следното:

От заключението на изготвената пред първата съдебна инстанция и неоспорена от страните съдебномедицинска експертиза се установява, че вследствие на процесното ПТП пострадалият е получил счупване- изкълчване на лявата тазобедрена става, като при приемането си в болницата е заемал принудително положение във флексия на тазобедрената и колянна стави, като крайникът е бил скъсен по дължина с около 4-5 см. Установява се, че ищецът първоначално е бил приет в МБАЛ „Рокфелер“ ЕООД, гр. Петрич, като по негово желание е преведен във Военномедицинска академия – гр. София. В това лечебно заведение му е било извършено мануално /ръчно/ наместване на изкълчената става под местна анестезия, без оперативна намеса и е бил поставен на директна екстензия, представляваща тежест за задържане на ставата в правилно положение. Дадени са му били препоръки за използване на помощни средства при ходене за около 45 дни, с движение, но без натоварване на крайника. Травмата е причинила на пострадалия трайно затруднение на движенията на левия долен крайник за около 5-6 месеца. Докторът излага, че липсват данни за настъпили усложнения по време на лечебно-възстановителния период, както и след това. Вещото лице изразява становище, че след провеждане на правилно лечение и рехабилитация е възможно настъпването на пълно възстановяване.

В о.с.з. пред първата инстанция експертът поддържа заключението си. Пояснява, че получената травма е свързана със съществено разместване на ставните повърхности на тазобедрената става, като главата на бедрената кост е била изместена назад до степен такава, че цялата дължина на крайника е била скъсена с 4 – 5 см. Посочва, че от голямо значение е било навременното провеждане на физиотерапия и рехабилитация, което води до по-бързо и добро възстановяване.

Настоящият състав изцяло кредитира фактическите изводи на вещото лице, обективирани в приетата СМЕ, тъй като експертът е отговорил пълно и обективно на поставените въпроси.

По делото са събрани показанията на свидетелката В. К. /съпруга на ищеца/. Свидетелката твърди, че след настъпването на инцидента за пръв път видяла съпруга си в болницата в гр. Петрич. Бил в тежко състояние, в безсъзнание. След препоръка от лекарите ищецът бил откаран за лечение в гр. София, където бил приет във ВМА. Там останал около месец. Докато бил в болничното заведение, пострадалият не можел да се обслужва сам, помагала му свидетелката. След изписването му пострадалият останал на легло за период от около 6 месеца. Казали им, че е добре да бъде изправян на 45 градуса, за да не се залежава. След 6 месеца започнало раздвижването му, като за него също се грижила свидетелката, която по професия била кинезитерапевт. През тези 6 месеца започнало постепенното използване на

патерици. Около година и два месеца се наложило да използва помощни средства. След инцидента ищецът изпаднал в меланхолично настроение, като първите дни в болницата му били преливани силни обезболяващи. След като се прибрал вкъщи изпитвал силни болки и гледал да не се натоварва. Имал увреждане на тазобедрената става и три счупени ребра. Изпитвал и затруднение с дишането за период от около 3 месеца. Приемал обезболяващи за дълъг период от време по лекарско предписание, като към датата на даване на показанията също продължавал да изпитва болки, особено при промяна на времето. След инцидента пострадалият станал по-затворен, избягвал приятели, станал по-депресиран. Понастоящем отново шофирал, но вече бил плах и се притеснявал. Свидетелката излага, че към момента съпругът ѝ вече можел да изпълнява служебните си задължения. Последният споделил на свидетелката, че няма спомен от произшествието, също така не успял да я познае първоначално в болничното заведение.

Съдът не кредитира изцяло събраните свидетелски показания, тъй като последните са в противоречие с част от събрания доказателствен материал по делото, в частност изготвената медицинска експертиза и представената по делото епикриза от 18.12.14 г. Свидетелката твърди, че, когато видяла съпруга си за първи път, той бил в безсъзнание. По делото нито има твърдения в исковата молба, нито са налице доказателства, пострадалият да е бил в безсъзнание при приемането му в болничното заведение. Свидетелката излага, че пострадалият не е могъл да стане от леглото за период от 6 месеца след инцидента. Видно от посочената епикриза, последният е изписан от болничното заведение с подобрение, посочено е, че е бил „приучен да ходи с помощни средства“. Показанията ѝ не съответстват на даденото в епикризата предписание пострадалият да ходи с помощни средства от 45 дни без да натоварва крака си, докато свидетелката съобщава, че в продължение на година и два месеца използвал патерици. Никъде в представената медицинска документация не се установява и твърдяното счупване на три ребра, респ. затруднено дишане. На следващо място, свидетелката твърди, че съпругът ѝ бил в болничното заведение в продължение на 1 месец, докато периодът, който е отразен в епикризата от 29.11.2014г. до 18.12.2014г., възлиза на 20 дни. В останалата част съдът кредитира показанията на свидетелката, тъй като съответстват на събраните доказателства.

Размерът на обезщетението, което следва да бъде заплатено на ищеца от ответното дружество - застраховател, както повелява нормата на чл. 52 от ЗЗД, следва да бъде определен по справедливост. Съгласно Постановление №4/1968г. на ВС, понятието „справедливост“ не е абстрактно. То е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които следва да се имат предвид от съда при определяне размера на обезщетението. С оглед конкретно установените и обсъдени по-горе доказателства, въззивният състав намира за неоснователни оплакванията в жалбата на ищеца, че определеното от първостепенния съд обезщетение за неимуществени вреди е в занижен размер. Апелативният съд, в настоящия си

състав, съобрази вида и характера на получената от ищеца увреда – касае се за средна телесна увреда, обусловила трайно затруднение на движенията на долния ляв крайник за период повече от 30 дни. Взе предвид, че по време на лечебния период ищецът безспорно е изпитвал неудобства, нуждаел се е от чужда помощ в битов план. Съобрази и възстановителния период продължил 5-6 месеца, което със сигурност е повлияло негативно на всички аспекти от ежедневието, имайки предвид, че ищецът е в трудоспособна възраст. За този период последният е изпитвал болки и се е налагало да разчита в значителна степен на чужда помощ, което със сигурност е предизвикало притеснения и дискомфорт за пострадалия. Взе предвид и неминуемия шок, който е изпитал вследствие на удара, както и психо-емоционалното му състояние непосредствено след произшествието. Отчете също, че инцидентът се е отразил негативно и на психиката на ищеца, който е станал по-затворен и изпитвал притеснения при управлението на лек автомобил. От друга страна, съдът съобрази, че проведеното лечение не е наложило оперативна интервенция, както неоснователно се твърди в исковата молба. Не са настъпили усложнения по време на възстановителния период, както и впоследствие. Не са налице трайни увреждания в психо-емоционалното състояние на ищеца. Същият е възстановен и се е върнал към обичайния си начин на живот.

Поради изложеното, въззивният състав приема, че определеното от първата инстанция обезщетение за неимуществени вреди в размер на 20 000лв. е справедливо и отговарящо на критериите, заложи в закона и постоянната практика на съдилищата в аналогични случаи. Неоснователно е възражението на жалбоподателя, че съдът, при присъждане на обезщетение за неимуществени вреди, следва да вземе предвид икономическата обстановка в страната не само към датата на увреждането, но и след това. Преценката се извършва към датата на деликта, който е релевантният момент.

По възражението на ищеца относно началната дата, от която се дължи лихвата за забава, настоящият състав намира следното:

В случая са приложими разпоредбите на отменения Кодекс на застраховането, поради което застрахователят дължи лихва за забава на пострадалия, считано от датата на деликта. Ответникът е направил своевременно възражение за погасителна давност на лихвите за забава. Правилно първоинстанционният съд е приел, че по отношение на част от претенцията за законна лихва е настъпил 3 годишния давностен срок. Въпреки това, съдът неправилно е приел, че претенцията следва да бъде отхвърлена за периода от 29.11.2016 г. до 29.11.2019 г.

В случая инцидентът е настъпил на 29.11.2014 г., а исковата молба е предявена на 27.11.2019 г. Претенцията за законна лихва е погасена по давност, считано 3 години назад от тази дата или от 29.11.2014 г. до 26.11.2016 г. /вкл./, т.е. в случая ищецът има право на присъждане на законна лихва върху сумата на определеното по справедливост обезщетение, считано

от 27.11.2016 г. до окончателното изплащане.

Въпреки това, ответникът не е обжалвал решението на първоинстанционния съд в частта, в която на ищеца е присъдена законна лихва за периода от 29.11.2014 г. до 29.11.2016 г., освен това видно от представения отговор на въззивната жалба счита, че решението на съда в тази част е правилно, поради което то е влязло в сила и е недопустимо да бъде отменено.

При тези изводи въззивната инстанция следва да постанови решение, с което да отмени решението на Софийски градски съд в частта, в която е отхвърлена претенцията за заплащане на законна лихва върху сумата от 20 000 лв. за периода от 29.11.2016 г. до 29.11.2019 г., вместо което въззивният съд постанови ново, с което да присъди законната лихва за този период.

По отношение на претенцията за разноски: Пред въззивната инстанция, с оглед частичната основателност на жалбата на ищеца, ответникът следва да бъде осъден да заплати на последния, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, сумата от 680 лв. – съдебни разноски, включващи държавна такса и платено адвокатско възнаграждение. Ищецът следва да бъде осъден да заплати на ответника, на основание чл. 78, ал. 3 и ал. 8 ГПК, сумата от 100 лв. – юрисконсултско възнаграждение, съобразно отхвърлената част от жалбата.

Мотивиран от горното, Софийски апелативен съд, ГО, 8 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 901008 от 23.08.2021г., постановено по гр. д. № 273/2017 г. от ОС-Благоевград, I ГО, **в частта**, в която е отхвърлена претенцията за присъждане на законна лихва върху присъденото обезщетение за неимуществени вреди в размер на сумата от 20 000 лв. за периода от 29.11.2016 г. до 29.11.2019 г., като вместо това постановява:

ОСЪЖДА ЗД „Евроинс“ АД, ЕИК 121265113, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Христофор Колумб“ № 43 да заплати на Р. К. К., ЕГН *****, от гр. ***, ул. „****“ № ***, съдебен адрес: гр. София, ул. „****“ №7, ет.5, ап.9 – адв. Н., на основание чл. 86 ЗЗД, законна лихва върху присъденото обезщетение в размер от 20 000 лв., **считано от 29.11.2016 г. до 29.11.2019 г.**

ПОТВЪРЖДАВА решение № 901008 от 23.08.2021г., постановено по гр. д. № 273/2017 г. на ОС-Благоевград, I ГО в **останалата обжалвана част**.

ОСЪЖДА ЗД „Евроинс“ АД да заплати на Р. К. К., на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, сумата от 680 лв. - разноски за въззивната инстанция.

ОСЪЖДА Р. К. К. да заплати на ЗД „Евроинс“ АД, на основание чл. 78, ал. 3 и ал. 8 ГПК., сумата от 100 лв. – юрисконсултско възнаграждение за

въззивната инстанция.

Решението може да са обжалва от страните пред ВКС на Р. България, в едномесечен срок от връчването му, при наличието на предпоставките по чл. 280, ал. 1 и ал. 2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____